

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Katowice, dnia 9 grudnia 2025 r.

Poz. 7305

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NPII.4131.1.706.2025 WOJEWODY ŚLĄSKIEGO

z dnia 4 grudnia 2025 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr 215/XX/2025 Rady Miejskiej w Lublińcu z dnia 30 października 2025 r. w sprawie nadania Statutu Miejskiemu Domowi Kultury w Lublińcu, w całości, jako sprzecznej z art. 13 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 87 ze zm.), dalej jako „ustawa”.

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 30 października 2025 roku Rada Miejska w Lublińcu podjęła uchwałę Nr 215/XX/2025 w sprawie nadania Statutu Miejskiemu Domowi Kultury w Lublińcu. Statut ten stanowi załącznik do uchwały (dalej jako „Statut”).

Jako podstawę podjęcia uchwały Rada Miejska wskazała art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy o samorządzie gminnym i art. 13 ust. 1 i 2 ustawy.

W myśl art. 13 ustawy instytucje kultury działają na podstawie aktu o ich utworzeniu oraz statutu nadanego przez organizatora (ust. 1). Zgodnie z kolei z art. 13 ust. 2 ustawy statut zawiera: 1) nazwę, teren działania i siedzibę instytucji kultury; 2) zakres działalności; 3) organy zarządzające i doradcze oraz sposób ich powoływania; 4) określenie źródeł finansowania; 5) zasady dokonywania zmian statutowych; 6) postanowienia dotyczące prowadzenia działalności innej niż kulturalna, jeżeli instytucja zamierza działalność taką prowadzić.

Art. 13 ust. 1 ustawy zawiera upoważnienie dla organizatora do nadania statutu utworzonej instytucji kultury. Określając granice upoważnienia do uchwalenia statutu, ustawodawca jednocześnie sprecyzował w art. 13 ust. 2 pkt 1-6 ustawy jego zakres przedmiotowy. Redakcja tego przepisu prowadzi do wniosku, że zawarte w nim wyliczenie ma charakter enumeratywny, co oznacza, że wskazany został katalog zamknięty kwestii, które powinny zostać unormowane w statucie. Przesądza o tym posłużenie się przez ustawodawcę kategorią sformułowaną „statut zawiera”. Wskazuje on wyraźnie na zakres spraw, które wymagają uregulowania w akcie wykonawczym. Przepis ten jest normą o charakterze *iuris cogentis*, tym samym niespełnienie którejkolwiek z przesłanek w nim wyrażonych skutkuje bezwzględną nieważnością aktu podjętego na jego podstawie. Organ jednostki samorządu terytorialnego jest zatem zobowiązany uwzględnić wszystkie wskazane w ustawie elementy kształtujące treść statutu. Tylko bowiem zawarcie wszystkich elementów obligatoryjnych w postanowieniach statutu będzie gwarancją prawidłowego wypełnienia delegacji ustawowej do jego nadania.

Tymczasem przedmiotowy statut instytucji kultury, na skutek nieprawidłowych, bądź niewyczerpujących regulacji uchwały został pozbawiony niektórych elementów obligatoryjnych. W ocenie organu nadzoru statut ten nie zawiera elementów wskazanych przepisem art. 13 ust. 2 pkt 3 ustawy, to jest nie określa sposobu powoływania organów zarządzających i doradczych.

Rada w Rozdziale 3 „Organy zarządzające i doradcze oraz sposób ich powoływania” podjęła próbę uregulowania materii dotyczącej organów zarządzających i doradczych oraz sposobu ich powoływania (§ 4-§ 5). W § 5 Statutu przewidziano, że Dyrektor Domu Kultury może powołać Radę Programową Domu Kultury, zwaną dalej Radą (ust. 1). Rada jest organem doradczym Dyrektora Domu Kultury (ust. 2). Rada składa się z od 3 do 5 członków, powoływanych przez Dyrektora Domu Kultury na 5-letnią kadencję spośród osób wyróżniających się wiedzą lub umiejętnościami z zakresu kultury (ust. 3). Członkowie Rady pełnią swoje funkcje społecznie i nie otrzymują z tego tytułu wynagrodzenia (ust. 4). Tym samym postanowiono jedynie o możliwości powoływania organów doradczych w przyszłości. W opinii organu nadzoru natomiast, jeżeli zamiarem uchwałodawcy było ustanowienie organów doradczych, winien był to zrobić w sposób kategoryczny, a nie przewidywać jedynie taką możliwość. Statut bowiem, jako podstawowy akt działalności instytucji kultury, powinien zawierać konkretne, precyzyjne i rzeczywiste unormowania odpowiadające określonej sytuacji faktycznej. Nie może to być akt blankietowy, zakładający jedynie pewne ewentualne możliwości, z których organ wykonawczy albo dyrektor skorzysta bądź też nie. Przedmiotowa regulacja, w opinii organu nadzoru, powoduje zatem niejasność i nieprecyzyjność uchwały, co stanowi o jej sprzeczności z prawem, to jest z art. 13 ust. 2 pkt 3 ustawy. Ponadto w kontekście regulacji art. 13 ust. 2 pkt 3 ustawy należy podnieść zarzut sprzeczności § 5 statutu także pod innym kątem. Powołanie organów doradczych w instytucjach kultury, należy odczytywać nie jako możliwość przewidzianą dla organizatora, ale jako wymóg stawiany mu przez ustawodawcę. Zgodnie bowiem z tym przepisem statut zawiera: organy zarządzające i doradcze oraz sposoby ich powoływania. Przepis ten nakazuje wprost „zawarcie” w statucie organów doradczych i sposobu ich powołania. Taki zaś nakazowy charakter normy prawnej rzutuje na obligatoryjność samego powołania organów doradczych w instytucji kultury. Tym samym § 5 statutu przewidujący jedynie możliwość powołania organów doradczych zaprzecza powyższej zasadzie.

Konkludując, w powyższym zakresie, w ocenie organu nadzoru, Rada Miejska nie wypełnia prawidłowo delegacji ustawowej z przepisu art. 13 ust. 2 pkt 3 ustawy, co należy zakwalifikować jako istotne naruszenie prawa, powodujące, że Statut w całości powinien zostać wyeliminowany z obrotu prawnego.

Niezależnie od powyższego wskazać również należy, że organ stanowiący gminy na podstawie art. 13 ust. 2 pkt 3 ustawy posiada wyłącznie kompetencję do określenia sposobu powoływania organu zarządzającego instytucji kultury a nie sposobu jego wynagradzania. Wobec powyższego § 5 ust. 4 Statutu został podjęty z przekroczeniem upoważnienia ustawowego.

Powyżej opisane uchybienie należy zaliczyć do kategorii istotnych naruszeń prawa. Za istotne naruszenie prawa uznaje się uchybienie prowadzące do skutków, które nie mogą być tolerowane w demokratycznym państwie prawnym. Istotne naruszenie prawa powoduje, że akt pozostaje w wyraźnej sprzeczności z określonym przepisem prawnym, a sprzeczność ta jest oczywista, bezpośrednia, i wynika wprost z porównania treści przepisu z ocenianą regulacją. Chodzi tu o wady kwalifikowane, z powodu których cały akt lub jego część nie powinien wejść w ogóle do obrotu prawnego. W takiej sytuacji konieczne jest stwierdzenie nieważności aktu, czyli jego wyeliminowanie z obrotu prawnego z mocą *ex tunc*, co powoduje, że dany akt, czy jego część nie wywołuje skutków prawnych od daty jego podjęcia (zob. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 7 marca 2017 r., sygn. akt II SA/Wa 2197/16, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie z dnia 24 stycznia 2019 r., sygn. akt II SA/Ol 859/18, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 9 stycznia 2019 r., sygn. akt II SA/Gd 693/18; CBOSA).

Przepis art. 91 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym stanowi, iż uchwała lub zarządzenie organu gminy sprzeczne z prawem są nieważne. O nieważności uchwały lub zarządzenia w całości lub w części orzeka organ nadzoru w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia doręczenia uchwały lub zarządzenia, w trybie określonym w art. 90.

Mając powyższe na uwadze, stwierdzenie nieważności uchwały Nr 215/XX/2025 Rady Miejskiej w Lublińcu z dnia 30 października 2025 r. w sprawie nadania Statutu Miejskiemu Domowi Kultury w Lublińcu – w całości, należy uznać za uzasadnione i konieczne.

Pouczenie

Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach, za pośrednictwem Wojewody Śląskiego, w terminie 30 dni licząc od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

z up. Wojewody Śląskiego
Zastępca Dyrektora Wydziału Nadzoru Prawnego

Iwona Andruszkiewicz